

Evaluatie van de Eindverklaring met betrekking tot het specifieke geval Milieudefensie/Friends of the Earth Netherlands, WALHI/Friends of the Earth Indonesia en SDI/Friends of the Earth Liberia versus ING

Datum: 13 juli 2023

Evaluatie van de Eindverklaring door het Nederlands Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen in vervolg op de Eindverklaring gepubliceerd op 7 april 2022.

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Evaluatie van de procedure voor de Eindverklaring	2
3. Resultaten van de evaluatie	3
4. Conclusie van het NCP	4

1. Inleiding

Op 7 april 2022 sloot het Nederlands Nationaal Contactpunt ('NCP') de melding van een specifiek geval met betrekking tot een vermeende schending van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (hierna 'de Richtlijnen') door ING af. Deze melding was ingediend door Milieudefensie/Friends of the Earth Netherlands, WALHI/Friends of the Earth Indonesia en SDI/Friends of the Earth Liberia.

De melding betrof vermeende negatieve gevolgen op het gebied van milieu, mensenrechten en arbeidsrechten, veroorzaakt door dochterondernemingen van klanten van ING, te weten Noble Group Ltd., Bollore Group/Socfin Group S.A. en Wilmar International Ltd. De melders verklaarden dat door de hoge mate van voorspelbaarheid van de negatieve gevolgen en het verzuim van ING om maatregelen te nemen die het risico van gevolgen feitelijk zouden verzachten of beperken ING - door het blijven verstrekken en verlengen van leningen van aanzienlijke bedragen aan deze klanten - in een positie kwam waarin het bijdroeg aan de negatieve gevolgen in deze drie gevallen.

De melding had specifiek betrekking op de vermeende niet-naleving van de OESO-richtlijnen en verwijst voorts naar de OESO Due Diligence Handreiking voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en de OESO-handreiking "Responsible Business Conduct for Institutional Investors" (Verantwoordelijk zakelijk gedrag voor institutionele beleggers).

In zijn Initiële Beoordeling van 20 januari 2020 concludeerde het NCP dat de aan de orde gestelde kwesties nader onderzoek rechtvaardigden en bood het zijn goede diensten aan om een dialoog tussen de partijen te faciliteren.

Beide partijen aanvaardden de goede diensten, waarna een dialoog tussen de partijen ontstond. Helaas werd de dialoog na een vruchtbare start voortijdig beëindigd. De doelstellingen van de door het NCP gefaciliteerde dialoog konden daarom niet worden verwezenlijkt.

Op 7 april 2022 publiceerde het NCP zijn Eindverklaring, waarin het uitlegde waarom er geen overeenstemming kon worden bereikt en aanbevelingen opnam voor ING over de uitvoering van de Richtlijnen. Daarmee sloot het NCP de procedure voor dit specifiek geval af.

Verdere details over de melding en de daaropvolgende NCP-procedure zijn te vinden in de Eindverklaring op de website van het NCP.

2. Evaluatie van de procedure voor de Eindverklaring

De standaardprocedure is dat het NCP één jaar na publicatie van een Eindverklaring een evaluatie uitvoert. Het idee hierachter is dat het NCP op basis van de door de partijen geleverde informatie beoordeelt welk gevolg er door de partijen is gegeven aan de resultaten van de dialoog en/of de aanbevelingen van het NCP. Dit proces wordt doorgaans schriftelijk gedaan. Indien de partijen echter de voorkeur geven aan een bijeenkomst, kan het NCP deze organiseren. Bij dit specifieke geval werd in de Eindverklaring de aanbeveling gedaan dat beide partijen bijeen zouden komen voor de evaluatie.

Het NCP initieerde de evaluatie met het verzoek aan beide partijen om verslag te doen van de vervolgstappen die zijn genomen na de aanbevelingen van het NCP en de suggestie om een evaluatiebijeenkomst te beleggen. Het NCP ontving reacties van Milieudefensie op 21 april 2023 en van ING op 1 mei 2023. Aangezien de standpunten van de partijen in hun respectieve reacties in lijn waren met voorheen ingenomen standpunten in de NCP-procedure en er ook geen aanwijzingen waren dat een gezamenlijke bijeenkomst de partijen nader tot elkaar zou brengen, besloot het NCP de procedure schriftelijk voort te zetten.

Na ontvangst van schriftelijke feedback van de partijen heeft het NCP de evaluatie opgesteld en het concept met beide partijen gedeeld. De partijen hebben hierop hun reactie kunnen geven waarna het NCP de evaluatie heeft gefinaliseerd en op zijn website heeft geplaatst.

Datum	Acties
8 maart 2023	Het NCP verzoekt beide partijen per mail om informatie te geven over het vervolg dat is gegeven aan de aanbevelingen van het NCP
21 april 2023	NCP ontvangt reactie van de melders
1 mei 2023	NCP ontvangt reactie van de onderneming
10 mei 2023	Concepttekst wordt naar beide partijen gestuurd voor commentaar
13 juli 2023	Publicatie van de Evaluatie van de Eindverklaring

3. Resultaten van de evaluatie

In zijn Eindverklaring deed het NCP de aanbeveling dat de partijen bij dit specifieke geval contact zouden blijven onderhouden over de aan de orde gestelde kwesties wat betreft:

1. de vraag op welk punt het “direct verband” met een negatief gevolg, zoals omschreven in de melding, verandert in een bijdrage aan negatieve gevolgen volgens de OESO-richtlijnen;
2. wat er wordt verstaan onder juiste due diligence om de negatieve gevolgen in dit verband te identificeren, te voorkomen en te beperken; en, meer specifiek,
3. betrokkenheid met (of juist afstand nemen van) grootschalige palmolieproductie in relatie tot RSPO-certificering.

Het NCP beval verder aan dat de partijen, zowel afzonderlijk als gezamenlijk, goed nota namen van de overwegingen die waren uitgewerkt in zijn conclusies, wanneer zij een vervolg gaven aan dit specifieke geval.

Wat betreft het vervolg dat werd gegeven aan de aanbevelingen in de Eindverklaring, hebben de partijen het volgende laten weten:

Milieudefensie heeft verklaard dat zij in het afgelopen jaar ING per e-mail op de hoogte heeft gehouden van de ontwikkelingen in het veld. De melders gaven aan dat zij geen vervolgvragen van ING hebben ontvangen en ook geen verzoeken om nadere informatie of details.

Volgens ING werd de reguliere dialoog tussen Milieudefensie en ING over dit onderwerp nagenoeg stilgelegd na de klacht. ING verklaarde dat Milieudefensie om informatie vroeg over klanten die werkzaam waren in de palmoliesector en dat ING deze vragen zo gedetailleerd mogelijk had beantwoord. ING meldde echter ook dat er momenteel geen dialoog meer gaande is tussen de partijen en dat geen van de partijen het initiatief heeft genomen om deze weer op gang te brengen.

Dit betekent dat de partijen niet gezamenlijk werk hebben gemaakt van de diverse aanbevelingen, maar in een andere context actie hebben ondernomen.

Wat betreft de eerste aanbeveling heeft Milieudefensie, samen met OECD Watch, het Asser Instituut en het MVO Platform, een deskundigensessie georganiseerd in oktober 2022 als een eerste stap om beter te begrijpen hoe ondernemingen en financiële instellingen van ‘direct verband’ opschuiven naar ‘bijdragend aan’. Aan deze sessie namen diverse gerenommeerde deskundigen (VN, OESO en wetenschappers) en partner-maatschappelijke organisaties deel. Dankzij deze bijeenkomst kreeg Milieudefensie meer inzicht in de verschuiving van ‘direct verband’ naar ‘bijdragend aan’ en kregen maatschappelijke organisaties input voor hun strategieën wanneer zij zich bezighouden met internationaal zacht en hard recht (met name wetgeving). Milieudefensie blijft afweten of en wanneer verdere contacten met ING passend kunnen zijn in relatie tot dit specifieke onderwerp.

Wat betreft de vraag wat juiste due diligence is in de drie zaken, kwamen de melders er tijdens het bemiddelingsproces achter dat banken als ING vertrouwen op informatie van maatschappelijke organisaties en Sustainalytics. Sustainalytics maakt op zijn beurt weer gebruik van informatie van maatschappelijke organisaties. Milieudefensie heeft verklaard dat zij daarom deze rol zullen blijven vervullen. De melders werken nog steeds aan twee van de drie in dit specifieke geval gemelde zaken.

De melders hebben verder verklaard dat zij ING een brief hebben gezonden waarin zij om opheldering vragen over het beleid van ING op het gebied van palmolie. In zijn openbare standpunten verklaart ING (volgens de klagers) dat de bank “niet van plan is om de klantengroep die meer dan 10% van hun verdiensten uit palmolie haalt te vergroten” en dat zij “uiteindelijk nog geen tien klanten financieren die 10% of meer verdienen met palmolie gerelateerde activiteiten”. De melders hoopten meer inzicht te krijgen in de praktische implementatie van het ING-beleid. ING heeft op hun brief gereageerd, maar kon, volgens de melders, niet op al hun vragen antwoord geven vanwege de vertrouwelijkheid van klantinformatie.

Hoewel de melders het op prijs stellen dat ING hun brief beantwoordt, is het volgens hun nog steeds problematisch dat zij - als belanghebbenden en als vertegenwoordigers van rechthebbenden van de bank - niet genoeg informatie hebben om volledig inzicht te krijgen in de due diligence van ING en derhalve niet goed kunnen analyseren of deze voldoende zorgvuldig is. Volgens de melders is deze stand van zaken niet in lijn met de transparantievereisten van de OESO Due Diligence Handreiking voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Wat betreft de RSPO verklaren de melders dat zij de RSPO en RSPO-certificering zorgvuldig onder de loep hebben genomen in de zaken van de klacht. Zij zijn van mening dat dit van belang is aangezien tijdens de bemiddelingsessies naar voren kwam dat certificeringssystemen als RSPO een belangrijke rol spelen in due-diligenceprocessen. Hoewel deze rol te groot is in de optiek van de melders beseffen zij dat dit de realiteit is waarmee zij te maken hebben en zij zien het derhalve als hun taak om de RSPO kritisch te blijven volgen. De melders verklaarden dat ze erachter zijn gekomen dat ondernemingen de plantagedelen die nog niet voldoen aan de eisen uit het certificeringsproces mogen weghalen en wel een certificering krijgen voor de molen en andere delen die wel aan de eisen voldoen. Zij kwamen hierachter toen zij de certificeringen onderzochten in een van de zaken van de melder. De melders hebben de RSPO op de hoogte gesteld van dit achterdeurtje en deze bleek hier niet van op de hoogte.

ING heeft het NCP laten weten dat de bank, als reactie op de Eindverklaring, een interne due diligence-richtsnoer heeft geschreven met betrekking tot het bieden van algemene kredietfaciliteiten aan ondernemingen met eigen palmolieplantages. In dit richtsnoer wordt een stappenplan beschreven waarmee concrete invulling wordt gegeven aan de OECD Due Diligence Guidance for Responsible Corporate Lending and Securities Underwriting en aan de volgende bevinding van het NCP in de dialoog (zie: Eindverklaring): “Deelname aan een dergelijk initiatief (noot NCP: Roundtable on Sustainable Palm Oil/RSPO) betekent echter niet dat de onderneming de verantwoordelijkheid naar het initiatief kan afschuiven wat betreft de negatieve gevolgen die zij veroorzaakt of waaraan zij bijdraagt of rechtstreeks verbonden is; de onderneming blijft zelf verantwoordelijk voor het waarborgen van een effectief uitgevoerde due diligence.” Deze interne richtsnoer is nu beleid binnen ING en wordt geïmplementeerd. De bank heeft verder verklaard dat bij het uitvoeren van due diligence rekening wordt gehouden met informatie die door verschillende partijen wordt aangeleverd, waaronder maatschappelijke organisaties.

4. Conclusie van het NCP

Op basis van de door de partijen verstrekte informatie komt het NCP tot de volgende conclusie:

Gezien het feit dat de dialoog voortijdig werd afgebroken, stelt het NCP het op prijs dat de partijen gepoogd hebben in contact te blijven over de in dit specifieke geval aan de orde gestelde kwesties.

In relatie tot de vraag op welk punt “rechtstreeks verbonden” met een negatief gevolg overgaat in een “bijdrage aan” negatieve gevolgen, neemt het NCP nota van het initiatief dat Milieudefensie, samen met andere partijen, heeft genomen om een sessie met deskundigen te organiseren over dit belangrijke onderwerp.

Wat betreft de vraag wat er wordt verstaan onder juiste due diligence om de negatieve gevolgen te identificeren, te voorkomen en te beperken in de drie zaken die centraal staan bij de melding, waardeert het NCP het dat de melders nog steeds werken aan twee van de drie zaken. Het NCP neemt ook nota van het aannemen door ING van een intern richtsnoer over due diligence, die nu wordt geïmplementeerd. Het NCP moedigt ING aan de ontwikkelingen in de gaten te blijven houden en waar nodig dit richtsnoer verder uit te breiden in overleg met relevante belanghebbenden. Wat betreft de RSPO merkt het NCP op dat de melders dit initiatief nauwlettend blijven monitoren. Zoals door het NCP in zijn Eindverklaring reeds wordt uiteengezet betekent deelname aan een dergelijk initiatief niet dat de onderneming de verantwoordelijkheid naar het initiatief kan afschuiven wat betreft de negatieve gevolgen die zij veroorzaakt of waaraan zij bijdraagt of rechtstreeks verbonden is; de onderneming blijft zelf verantwoordelijk voor het waarborgen van een effectief uitgevoerde due diligence.

Volgens het NCP kan het nauwgezet volgen van het initiatief door de melders ondernemingen als ING helpen bij het voortdurend beoordelen van de kwaliteit ervan.

Het NCP heeft uiteindelijk geen substantiële vooruitgang kunnen constateren door de gezamenlijke partijen wat betreft zijn aanbevelingen bij de in het specifieke geval aan de orde gestelde kwesties. Het NCP wil beide partijen evenwel bedanken voor hun medewerking aan deze evaluatieprocedure.

Glossarium:

[CSO's -niet relevant in NL tekst]

[FoE – niet relevant - in NL tekst Milieudefensie gebruikt]

NCP- Nationaal Contactpunt

RSPO – Roundtable on Sustainable Palm Oil

SDI – Sustainable Development Institute (Liberia)

De rol van Nationale Contactpunten (NCP's) is het bevorderen van de toepassing van de OESO-richtlijnen. De Nederlandse Regering heeft een onafhankelijk NCP ingesteld dat verantwoordelijk is voor zijn eigen procedures en besluiten in overeenstemming met de procedurele aanwijzingen in de Richtlijnen. Het Nederlandse NCP bestaat uit vier onafhankelijke leden, die worden bijgestaan door vier adviserende leden vanuit de meest betrokken ministeries. Het NCP Secretariaat is gehuisvest bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is politiek verantwoordelijk voor het functioneren van het Nederlandse NCP. Meer informatie over de OESO-richtlijnen en het NCP kunt u vinden op de [NCP-website](#)

Dit is een uitgave van:

© Het Nationaal Contactpunt OESO-
richtlijnen voor Multinationale
Ondernemingen

© Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061 |
2500 EB Den Haag
[NCP-website](#)